

Rano dolazi u rod, a redovito i obilno rađa. Plodovi su veliki (prosječna masa ploda je 250 grama), okruglasto-plosnata oblika, malo izduženi prema peteljci. Kožica plodova je sivozelene boje, a dozrijevanjem prelazi u žutu. Osim toga je kožica redovito prekrivena gustom maljavom rdom i posuta s puno sitnih smeđih točkica.

Meso je žućkaste boje, sočno, u ustima lako topivo, vrlo slatko i kiselkasto, a ugodna mirisa. Plodovi se u skladištu dobro i dugo čuvaju. Preporučuje se za uzgoj u prikladnim područjima. Uzgajana na položajima gdje u toku jeseni nema dovoljno topline i vlage daje plodove lošije kvalitete. Na takvim položajima gdje su jeseni tople, a nema dovoljno vlage, treba planirati natapanje.

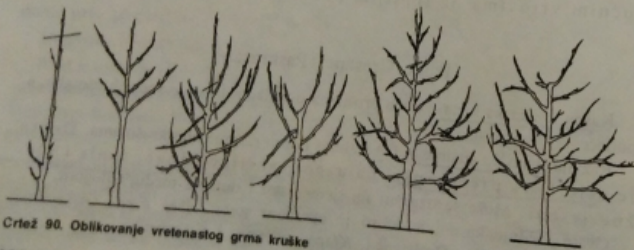
Sustav uzgoja i gustoća sklopa

Uzgojni oblik

Pravilan izbor sustava i gustoće sklopa ima veliko gospodarsko značenje. Sustav uzgoja prioritetno određuje uzgojni oblik i gustoću sklopa, što je u tijesnoj vezi s holobizom ili jedinstvom sorte i podloge, zatim s intenzitetom ulaganja pri osnivanju voćnjaka i intenzitetom njege voćnjaka.

Poznati su nam osnovni faktori koji određuju izbor uzgojnog oblika. Sorte krušaka su vrlo prilagodljive za različite uzgojne oblike. Stoga se mogu uzgajati u različitim oblicima. Kruška prirodno oblikuje piramidalnu krošnju pa je možemo uzgajati s piramidalnim krošnjama, a najprikladnija je popravljena piramida. Odavno se kruške uzgajaju na različitim plošnim uzgojnim oblicima, a najviše u obliku palmeta. Od palmeta dolaze u obzir palmete s kosim i horizontalnim granama, zatim pravilne i slobodne ili nepravilne palmete s kosim granama. Osim toga, prikladan je i uzgoj u obliku *Bouché Thomas*.

Puno je dekorativnih uzgojnih oblika koji se formiraju u kućnim vrtovima. Ovim spadaju, pored ostalog, i različiti oblici kordonaca.

Crtež 90. Oblikovanje vretenastog grma kruške

U intenzivnom uzgoju krušaka danas je najviše proširen uzgoj u obliku vitkog vretenastog grma i slobodne, ili nepravilne, palmete s kosim granama. Za ove uzgojne oblike upotrebljavaju se sorte krušaka cijepjene na dunji. Postupak formiranja uzgojnih oblika iznesen je na crtežu 90.

Gustoća sklopa

Već je ranije istaknuto o čemu ovisi razmak srednje i kako se postiže odgovarajuća gustoća sklopa. U intenzivnom uzgoju krušaka danas se uglavnom primjenjuju vegetativne podloge dunja, koje se odlikuju slabijom bujnošću od generativnih podloga. Stoga na podlozi dunje kruške ranije prorode i daju obilne prirode već u prvim godinama nakon sadnje. Uspjeh je bolji i potpuniji ako se kruške uzgajaju u gustom sklopu, i to u obliku vitkog vretenastog grma i slobodne ili nepravilne palmete. Naime, u takvim voćnjacima postiže se veća proizvodnost rada, a osobito u berbi i rezu, tj. dvjema najskupljim pomotehničkim mjerama.

S obzirom na to da se u suvremenom uzgoju krušaka sorte najčešće uzgajaju u obliku vitkog vretenastog grma, donosimo na tablici broj 20 pregled razmaka sadnje između redova i u redu za najvažnije sorte.

Tablica 26
Razmaci sadnje za pojedine sorte krušaka na podlozi dunje i uzgoju u obliku vitkog vretenastog grma.

Sorte	Razmak u m		Broj stabala po 1 ha
	između redova	u redu	
Butirra precoce Morettini	3,5	1,25	2285
Trevuška	3,5	1,30	2222
Klapov ljubimac	3,5	1,25	2285
Dr J. Guyot	3,5	1,00	2857
Viljanovka	3,5	1,10	2800
Gellertova	3,5	1,00	2857
Conference	3,5	1,00	2857
Abbé Fétel	3,5	1,25	2285
Clairgeau	3,5	1,00	2857
Boskova tikvica	3,5	1,25	2285
Packham's Triumph	3,5	1,00	2857
Passe Crasane	3,5	1,00	2857

Kod uzgoja krušaka u obliku slobodne ili nepravilne palmete uzimaju se između redova razmaci od 3,5 do 3,8 m, a u redu, ovisno o bujnosti sorte, 1,5 do 2,5 m. Veći razmaci u redu upotrebljavaju se za sorte veće bujnosti ili na vrlo plodnim tlima, gdje se obavlja natapanje.

Radi pregleda navodimo podatke o razmacima sadnje za pojedine sorte na podlozi dunje na tablici broj 27.

Tablica 27
Razmaci sadnje za pojedine sorte krušaka cijepljene na dunji, a uzgojene u obliku slobodne ili nepravilne palmete.

Sorte	Razmak u m		Broj stabala na 1 ha
	između redova	unutar reda	
Butira preoce Morettini	3,5-4,0	1,5-1,8	1400-1900
Trevuska rana	3,5-4,0	1,8-2,0	1400
Klapov ljubimac	3,5-3,8	1,8	1900
Dr J. Guyot	3,5	1,5	1667-1900
Viljamovka	3,5-4,0	1,5	1900
Gellertova	3,5-3,8	1,5	
Conférence	3,5-3,8	1,5	1900
Abbé Fétel	3,5	1,5	1400
Clairgeau	3,5-4,0	1,8	
Boskova tikvica	3,5	1,5	1900
Packham's Triumph	3,5	1,5	
Passe Crassane	3,5	1,5	

Kada se kruške uzgajaju na generativnim podlogama, tj. sjemenjacima, sade se na veći razmak između redova i u redu.

Radi pregleda iznosimo podatke na tablici br. 28.

Tablica 28
Razmaci sadnje za sorte krušaka na generativnim podlogama — sjemenjacima.

Bujnost	Uzgojni oblik	Razmak u m		broj stabala na 1 ha
		između redova	unutar reda	
bujna	popravljena piramida	6,0	5,0	333
slabo bujna	popravljena piramida	5,0	3,5	572
bujna	pravilna palmeta	5,0	4,0	500
slabo bujna	pravilna palmeta	4,0	3,0	833

Ako sorte krušaka na podlozi dunje želimo uzgajati u obliku popravljene piramide, tada ih, ovisno o bujnosti, sadimo na razmak između redova od 3,5 do 5 m, a unutar reda od 3,5 do 4,5 m. Kada kruške na podlozi dunje želimo uzgajati u obliku Bouché Thomas, tada se između redova uzima razmak od 3,5 do 4 m, a unutar reda 2,5 do 3,5 m. Za bujnije sorte razmak je veći nego za slabo bujne sorte.